

Skatteministeriet
Den

J.nr. 2004-711-0040

Til
Folketingets Skatteudvalg

L 112/L 113 - Forslag til Lov om opkrævning og inddrivelse af visse fordringer.

Hermed fremsendes i 5 eksemplarer svar på spørgsmål nr. 1-3 og nr. 5-18 af 18. marts 2005.

Kristian Jensen

/ Jesper Skovhus Poulsen

Spørgsmål 1: Ministeren bedes redegøre for, hvordan forslaget tager højde for at sikre, at socialt svage personer ikke kommer i alvorlige problemer i et statsligt indkrævningssystem?

Svar: De sociale hensyn spiller en central rolle i bestræbelserne på at sikre bedre retssikkerhed, større ensartethed og en mere effektiv inddrivelse og indgår i øvrigt også i den aftale, regeringen har indgået med Dansk Folkeparti om en kommunalreform.

Ligeledes i overensstemmelse med kommunalreformaftalen foreslås det, at opkrævningen fortsat er placeret hos de myndigheder, der har kravet, og at fordringer først overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, når betalingsfristen er overskredet og sædvanlig rykkerprocedure forgæves er gennemført. Der sker ikke indblanding i de enkelte fordringshaveres tilrettelæggelse af selve opkrævningsarbejdet, og kommunerne og andre fordringshavere har derfor fortsat mulighed for at tage sociale og andre hensyn ved tilrettelæggelsen af det almindelige opkrævningsarbejde. Det er først når opkrævningsmulighederne er udtømt, at fordringerne overgives til restanceinddrivelsesmyndigheden.

Et af omdrejningspunkterne i omlægningen er, at inddrivelsesindsatsen i højere grad skal rettes mod skyldnere med reel betalingsevne. Der lægges derfor op til, at der som udgangspunkt ikke skal iværksættes inddrivelse, hvis det allerede på baggrund af skyldnerens indkomstforhold må konstateres, at betalingsevnen mangler. Udgangspunktet er således, at det har formodningen i mod sig, at modtagere af overførselsindkomster, eksempelvis kontanthjælp, har betalingsevne.

Kun i meget særlige tilfælde kan det betale sig at inddrive hos disse skyldnere. Det kan f.eks. være hvis kontanthjælpsmodtageren bor hjemme og derfor har lave eller ingen boligudgifter, eller hvor kontanthjælpsmodtageren på grund af fremført underskud har fået udstedt frikort, således at der ikke skal betales løbende A-skat, herunder restskat.

I dag er udgangspunktet, at der ofte gennemføres en ressourcekrævende betalingsevnevurdering også for denne gruppe skyldnere for herefter at konstatere, at der ikke er betalingsevne. Der vil fremover fortsat blive taget hensyn til skyldnerens situation, men udgangspunktet vil blive taget i skyldnerens nettoindkomst, og betalingsevnevurderinger vil som hovedregel kun blive anvendt i situationer, hvor skyldneren ikke kan acceptere et forslag til en betalingsordning eller lønindeholdelse baseret på oplysninger om skyldnerens indkomstforhold. Herved opnås, at inddrivelsen kan ske på en betydeligt enklere måde end i dag samtidig med, at der sikres ensartethed i de afgørelser, der træffes, hvilket ydermere vil styrke retssikkerheden på området.

Disse ændrede principper for tilrettelæggelsen af inddrivelsesindsatsen er foreslået i et særskilt lovforslag om harmonisering og forenkling af de materielle inddrivelsesregler, herunder reglerne om lønindeholdelse, betalingsevnevurderinger og eftergivelse og henstand, som er fremsat den 6. april 2005 som L 149. De ændrede regler foreslås at få virkning fra 1. november 2005, dvs. samtidig med samlingen af inddrivelsesopgaven i staten.

I nærværende lovforslag, hvor det hovedsagligt handler om den organisatoriske samling af inddrivelsesopgaven i én ny statslig restanceinddrivelsesmyndighed under Skatteministeriet og fastlæggelsen af arbejdsdelingen og kompetenceforholdene mellem de kommunale og statslige fordringshavere og restanceinddrivelsesmyndigheden, foreslås de ændrede principper gennemført på det sociale område vedrørende reglerne for kommunernes opkrævning af tilbagebetalingspligtige ydelser.

Også på dette område er udgangspunktet i dag, at der i hvert enkelt tilfælde skal gennemføres en betalingsevnevurdering, dvs. en vurdering af skyldnerens økonomi med udgangspunkt i husstandens indtægter og udgifter, inden opkrævningen iværksættes. Det gælder også eksempelvis kontanthjælpsmodtagere, selvom der som nævnt normalt ikke vil være betalingsevne hos denne gruppe skyldnere.

Det foreslås således, at opkrævningsreglerne vedrørende tilbagebetalingspligtige sociale ydelser forenkles, så tilbagebetalingskravet kan gennemføres efter skematiske regler, der med udgangspunkt i nettoindkomsten opstiller grænser for, hvordan opkrævning skal ske. Hvis nettoindkomsten ligger under kontanthjælpsniveauet efter skat, vil der som udgangspunkt ikke blive iværksat opkrævning. Hvis nettoindkomsten derimod overstiger indkomstgrænserne, udarbejder opkrævningsmyndigheden på baggrund af de skematiske regler et forslag til en betalingsaftale. Hvis der ikke kan opnås enighed mellem skyldneren og opkrævningsmyndigheden om tilbagebetaling, oversendes fordringen til restanceinddrivelsesmyndigheden.

Forslaget indebærer ikke, at betalingsevnevurderinger generelt afskaffes, men blot at betalingsevnevurderinger reserveres til inddrivelsesfasen og ydermere som hovedregel til de tilfælde, hvor skyldneren indsender yderligere budgetoplysninger (budgetskema) til restanceinddrivelsesmyndigheden, der kan begrunde en ændret vurdering af betalingsevnen i forhold til de vejledende indkomstgrænser.

Også i forbindelse med fastlæggelsen af snitfladerne og opgavefordelingen mellem fordringshaverne og den nye restanceinddrivelsesmyndighed er der i bærelovforslaget (L 112) lagt vægt på, at både fordringshaverne og restanceinddrivelsesmyndigheden kan tage de nødvendige sociale hensyn i opkrævnings- og inddrivelsesarbejdet.

Der er således givet plads til, at fordringshaverne, herunder kommunerne, i forbindelse med opkrævningen under hensyn til skyldnerens økonomiske og sociale situation kan indgå aftaler med skyldneren om korterevarende henstand med betalingen eller afdragsvis betaling, hvis der f.eks. foreligger forbigående likviditetsproblemer. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan tilsvarende tillade afdragsvis betaling eller henstand med betalingen.

Endvidere kan fordringshaverne, såfremt de bliver bekendt med væsentlige ændringer i skyldnerens forhold, under visse betingelser anmode restanceinddrivelsesmyndigheden om at tilbagesende sagen med henblik på, at fordringshaveren kan tillade kortvarig henstand med betalingen eventuelt efterfulgt af aftale om afdragsvis betaling. Fordringshaverne har under alle omstændigheder pligt til at underrette restanceinddrivelsesmyndigheden om sådanne væsentlige ændringer i skyldnerens forhold.

Såfremt en skyldner ønsker at få en samlet betalingsordning, der omfatter skyldnerens samlede mellemværende med det offentlige, dvs. både kommunale og statslige krav under opkrævning, hvor betalingsfristen endnu ikke er udløbet, og krav, der allerede er overført til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, er der mulighed for at indgå en sådan betalingsordning med restanceinddrivelsesmyndigheden. I dag vil sådanne ordninger kun kunne omfatte fordringer, der opkræves og inddrives af kommunerne og altså ikke krav, der opkræves eller inddrives af staten.

Endelig vil jeg gerne understrege, at der på ingen måde er lagt op til, at der skal være vandtætte skotter mellem de enkelte kommunale og statslige fordringshavere på den ene side og den nye restanceinddrivelsesmyndighed på den anden side. Der lægges tværtimod op til en løbende dialog mellem de involverede myndigheder, i det omfang der er behov for det.

Spørgsmål 2: Hvor mange personaleressourcer forventer ministeren, der kan spares ved at anvende det i lovforslaget foreslåede maskinelle inddrivelsessystem?

Svar: Proceduren med at anvende det maskinelle inddrivelsessystem anvendes allerede i dag af Den Centrale Inddrivelsesenhed under ToldSkat. På de øvrige restanceområder vil det først kunne anvendes, når der tages et nyt fælles restancesystem i brug i 1. halvår 2007.

I rapporten om forenkling, systemmodernisering og enhedsorganisering af den offentlige restanceinddrivelse fra marts 2004 er de administrative konsekvenser på den

statslige del af en udvidet anvendelse af den maskinelle inddrivelse i relation til lønindeholdelse og afdragsordninger skønnet til en besparelse på 13 mio. kr. ekskl. støttefunktioner. Besparelsen er i analysen allerede medtaget fra 2005, da den ikke er betinget af lovgivning.

I samme rapport er det skønnet, at der på de øvrige restanceområder kan opnås en besparelse på 20 procent af det i rapporten opgjorte ressourceforbrug i forbindelse med ibrugtagningen af det fælles restancesystem i 2007.

Det foreslåede maskinelle inddrivelsessystem skal således bidrage til opfyldelsen af de forventede effektiviseringer som beskrevet i bærelovforslaget (L 112).

Spørgsmål 3: Hvorfor har ministeren ikke overvejet en model. Hvor inddrivelsesopgaven deles, sådan at kommunerne står for inddrivelsen i forhold til borgerne, mens staten får til opgave at inddrive virksomhedernes gæld?

Svar: Jeg har haft lejlighed til at overveje og forholde mig til den skitserede model flere gange. Det er bl.a. sket over for Skatteudvalget i besvarelsen af en række alm. del spørgsmål i løbet af efteråret/vinteren 2004 og i kommentarerne til de indkomne høringssvar til lovforslagene, som er optrykt som bilag til bærelovforslaget. Endelig kan jeg også henvise til en gennemgang af den skitserede model og sammenligning med den statslige model i regeringens egen rapport om forenkling, systemmodernisering og enhedsorganisering af den offentlige restanceinddrivelse fra marts 2004, jf. alm. del – bilag 472, samlingen 2003-2004.

Jeg skal derfor ikke gentage den samlede argumentation for regeringens model, men blot fastslå, at det fortsat er min vurdering, at opretholdelsen af et delt ansvar mellem kommunerne og staten for inddrivelsesopgaven ikke tilnærmelsesvis i samme omfang som regeringens model vil kunne sikre målopfyldelsen på inddrivelsesområdet. Udfordringerne, som entydigt er påpeget af bl.a. Rigsrevisionen og regeringens egen undersøgelse, er, at den offentlige restanceinddrivelse i dag er for dyr og for uensartet – navnlig fordi regelgrundlaget på området er kompliceret, systemunderstøttelsen er for dårlig, og der er for mange myndigheder involveret.

Spørgsmål 5: Hvor mange borgere forventer ministeren, der møder op i Landsskatteretten for at forsvare deres personlige klage? Forventer ministeren, det foregår pr. brev, eller forventer man, de møder op personligt i København, uanset hvor de kommer fra i Danmark?

Svar: Klagesagerne på inddrivelsesområdet vil blive behandlet som såkaldte ”kontorsager” i Landsskatteretten, dvs. uden deltagelse af læge retsmedlemmer, svarende til at sager om inddrivelse i det administrative klagesystem også i dag i overvejende grad behandles af embedsmænd uden lægmandsmedvirken.

Det betyder, at der på inddrivelsesområdet ikke vil være mulighed for at begære retsmøde. Skyldneren har derimod krav på et møde med sagsbehandleren, ganske som det er tilfældet med Landsskatterettens nuværende sager. Disse møder kan foregå enten ved personligt fremmøde i Landsskatteretten, ved et møde med Landskatterettens medarbejder i et skattecenter i nærheden af klagerens bopæl eller telefonisk.

Skatteministeriet er ikke i besiddelse af oplysninger, der gør det muligt at skønne over, i hvilket omfang klagerne ønsker personligt fremmøde hos Landsskatteretten som led i klagebehandlingen på inddrivelsesområdet. Det er ikke indtrykket, at personligt fremmøde har været benyttet i særligt omfang som led i den hidtidige klagebehandling, hvor en stor del af de administrative klagesager på området bliver behandlet af de centrale myndigheder Told og Skattestyrelsen og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Det er imidlertid Landsskatterettens erfaring, at dialogen og den direkte kontakt med klageren eller dennes rådgiver giver et bedre beslutningsgrundlag for Landsskatteretten og en større forståelse for den afgørelse, som træffes. Det er samtidig Landsskatterettens indtryk, at mange klager sætter pris på muligheden for telefonisk kontakt.

Erfaringen vedrørende de nuværende sagsområder i Landsskatteretten er, at kontakten i hovedparten af de ca. 80 pct. af sagerne, hvor klageren eller dennes repræsentant drøfter sagen med den ansvarlige sagsbehandler, foregår pr. telefon. Landsskatterettens vurdering støttes af den seneste brugertilfredshedsundersøgelse i 2003, hvorefter 93 pct. af brugerne tilkendegav, at de var tilfredse eller meget tilfredse med kontakten med Landsskatteretten som led i klagebehandlingen, og at tilsvarende 93 pct. tilkendegav at de var tilfredse eller meget tilfredse med Landsskatterettens besvarelse af deres telefoniske henvendelser.

Den relativt høje kontaktprocent kan dog ikke uden videre overføres på inddrivelsesområdet, idet klagesagerne på dette område kun sjældent vil afspejle skattesagernes kompleksitet.

Spørgsmål 6: Ministeren anmodes om at yde teknisk bistand til et ændringsforslag, der laver en delt inkasso af kommunale fordringer, således at aftaler om afvikling af restancer ved midlertidig illikviditet kan indgås med den myndighed, der har

tilgodehavendet, mens en central kommunal inddrivelsesmyndighed forestår tvangsinddrivelsen.

Svar: Forslaget indebærer så vidt jeg kan vurdere en opretholdelse af status quo på inddrivelsesområdet. Opkrævningen og inddrivelsen af kommunale fordringer skal ifølge forslaget forblive i kommunerne.

Det er i dag op til kommunerne selv at tilrettelægge de organisatoriske rammer for opkrævnings- og inddrivelsesarbejdet. Hovedparten af kommunerne har samlet opgaverne organisatorisk, herunder i fælleskommunale samarbejder om opkrævning og inddrivelse, som er etableret med hjemmel i lov om kommunalt samarbejde om opkrævning og inddrivelse. For så vidt opkrævningsopgaven også omfatter beregning og opgørelse af krav, herunder spørgsmål om deres berettigelse, vil det typisk være den enkelte kommunale forvaltning, der administrerer det område, fordringen vedrører, som har ansvaret for behandlingen af denne del af opkrævningsforløbet.

Forslaget kræver således alene, at nærværende lovforslag tilbagetrækkes. Det har regeringen selvsagt ingen planer om.

Spørgsmål 7: Kan ministeren bekræfte, at man med forslaget fremover ikke kan foretage lønindeholdelse hos kontanthjælpsmodtagere?

Svar: Det er, som jeg har redegjort for i besvarelsen af spørgsmål 1, et centralt element i hele omlægningen af inddrivelsesområdet, at ressourcerne skal anvendes dér, hvor der formodes at være betalingsevne. Udgangspunktet er derfor, at nettoindkomster på eller under niveau med kontanthjælp som hovedregel skal friholdes for lønindeholdelse i overensstemmelse med intentionerne i den nuværende praksis. Dermed vil bl.a. modtagere af kontanthjælp, førtidspension og folkepension som hovedregel skulle fritages for lønindeholdelse, men det er ikke hensigten helt at afskære muligheden herfor, hvis der forekommer særlige forhold, som giver en højere nettoindtægt.

Det kan som nævnt i min besvarelse af spørgsmål 1 f.eks. fordi kontanthjælpsmodtageren bor hjemme og derfor har lave eller ingen boligudgifter, eller fordi kontanthjælpsmodtageren på grund af fremført underskud har fået udstedt frikort, således at der ikke skal betales løbende A-skat, herunder restskat.

Jeg kan i øvrigt henvise til L 149 forslag til lov om ændring af forskellige love (Forenkling, harmonisering og objektivering af reglerne for inddrivelse af gæld til det offentlige m.v. samt mulighed for anvendelse af digitale lønsedler), som er fremsat den 6. april 2005. I dette forslag foreslås det bl.a., at skatteministeren kan fastsætte nærmere

regler for betalingsevnevurdering, herunder rådighedsbeløb, med udgangspunkt i justitsministerens lovforslag L 10 om ændring af konkursloven og konkurskatteloven (Revision af reglerne for gældssanering) og mulighed for, at skatteministeren kan fastsætte nærmere retningslinier for den automatiserede praksis vedr. lønindeholdelse, som den er udviklet i Den Centrale Inddrivelsesenhed under ToldSkat.

Spørgsmål 8: Betyder reglerne om klagefrist på tre måneder fra der er truffet afgørelse, at man ikke kan klage over en løbende lønindeholdelse mere end tre måneder efter, at lønindeholdelsen er iværksat, eller betragtes hver måneds lønindeholdelse som en ny afgørelse, således at borgeren kan klage, når han f.eks. efter et års lønindeholdelse søger rådgivning og bliver klar over, at han har grund til at klage?

Svar: En afgørelse om lønindeholdelse vil efterfølgende kunne ændres *dels* på grundlag af en klage *dels* ved genoptagelse af afgørelsen på grundlag af nye oplysninger af betydning for den trufne afgørelse.

Hvis borgeren fremlægger nye oplysninger for myndighederne, der ikke tidligere har været inddraget i sagen, og kan oplysningerne begrunde en ændring af afgørelsen, vil den myndighed, der har truffet afgørelsen, kunne genoptage sagen og herved inddrage de tilvejebragte oplysninger.

Skyldneren har endvidere krav på en revurdering af en iværksat lønindeholdelse, hvis der er sket væsentlige ændringer i dennes eller husstandens økonomiske forhold, da en lønindeholdelse altid skal foretages med respekt af kildeskattelovens regler om betalingsevne.

Foreligger der derimod ikke nye oplysninger i sagen, er det de almindelige klageregler, der finder anvendelse. Som udgangspunkt vil en klage til Landsskatteretten over restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser skulle indgives senest 3 måneder efter modtagelsen af den afgørelse, hvormed lønindeholdelsen er iværksat, jf. bæreforslagets § 4, stk. 1.

3-måneders fristen, der også gælder i dag for eksempelvis klage over de kommunale myndigheders afgørelser om lønindeholdelse, og i øvrigt gælder generelt for klage til Landsskatteretten, skal sikre, at tvivl omkring en afgørelses rigtighed afklares inden for rimelig tid efter, at afgørelsen er truffet.

Det kan dog ikke udelukkes, at det i helt særlige tilfælde vil være urimeligt at afvise en klage, fordi klagefristen er overskredet. Dette kunne f.eks. tænkes at være tilfældet, hvis klager pga. hospitalsindlæggelse eller lignende har været ude af stand til at

fremsende klagen. Der vil derfor tilsvarende reglerne vedrørende klage til Landsskatteretten på skatteområdet i henhold til den foreslåede bemyndigelse i bæreforslagets § 4, stk. 2, blive fastsat regler, hvorefter der kan ses bort fra en fristoverskridelse, hvis særlige omstændigheder taler derfor.

Spørgsmål 9: Når man vælger at opretholde fogedretterne for udlæg, hvorfor er det så ikke mere effektivt også at lade klager over lønindeholdelse gå til fogedretterne frem for til Landsskatteretten?

Svar: Med lovforslagene lægges der op til, at klage over restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser, herunder pålæg om lønindeholdelse og iværksættelse af modregning, som hovedregel skal påklages til Landsskatteretten. Dette udgangspunkt modificeres imidlertid i forhold til indsigelser mod udlæg foretaget af restanceinddrivelsesmyndighedens fogder, der som hidtil skal behandles af fogedretten.

Vedrørende inddrivelse af bøder, konfiskationsbeløb og sagsomkostninger m.v., der adskiller sig fra de øvrige fordringer ved, at der enten er tale om en strafferetlig sanktion som konsekvens af en uacceptabel adfærd eller et krav, der udspringer af et strafbart forhold, gør der sig endvidere særlige retshåndhævelsessyns gældende. Bl.a. eftergives sådanne krav kun under helt særlige omstændigheder. Klage over afgørelser truffet af restanceinddrivelsesmyndigheden vedrørende disse krav skal derfor som hidtil påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Klager over afgørelser om lønindeholdelse og modregning behandles allerede i dag i langt de fleste tilfælde administrativt, hvorimod udlæg skal indbringes for fogedretten. Den helt overordnede struktur i relation til klage over inddrivelsesmyndighedens afgørelser, herunder om klager skal behandles administrativt eller ved fogedretterne, ændres altså som udgangspunkt ikke med de fremsatte forslag.

Samtidig er det et helt naturligt led i samlingen af den offentlige restanceinddrivelse under Skatteministeriet, at Landsskatteretten bliver den primære klageinstans. Herved opnås et enkelt og overskueligt klagesystem, der sikrer mere ensartede afgørelser i forhold til den samlede restanceinddrivelse. Alle elementer, der vil være med til at sikre og styrke retssikkerheden på området.

Da spørgsmål vedrørende lønindeholdelse og modregning ikke – i modsætning til udlæg – er et judicielt inddrivesskridt, giver det endvidere efter min opfattelse ikke anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, at den administrative klagebehandling opretholdes i disse tilfælde.

Visse steder i lovgivningen, bl.a. i relation til kontrolafgifter, er det imidlertid fastsat, at skyldneren kan begære indsigelser mod pålæg om lønindeholdelse eller en beslutning om iværksættelse af modregning prøvet af fogedretten. Adgangen til i disse tilfælde at indbringe indsigelser for fogedretten foreslås opretholdt, hvorefter der fortsat består en særlig let adgang til domstolsprøvelse af bl.a. berettigelsen af den pålagte afgift.

Underholdsbidragsloven, almenboligloven og boligbyggeriloven indeholder tilsvarende regler om, at indsigelser i relation til lønindeholdelse eller modregning kan indbringes for fogedretten. Da der imidlertid for disse kravs vedkommende ikke er tale om en kontrolafgift, lægges der med forslaget op til, at fogedretterne ikke fremover skal tage stilling til indsigelser i forhold til restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser vedrørende disse krav. Klage vil således fremover på linie med restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser i øvrigt skulle ske til Landsskatteretten, jf. bærelovforslagets § 4.

Spørgsmål 10: Hvad er begrundelsen for, at klageadgangen bliver til Landsskatteretten i stedet for til fogedretterne som foreslået af Foreningen af pantefogeder?

Svar: Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 9.

Spørgsmål 11: Hvor mange klagesager forventer man at få til henholdsvis Landsskatteretten, landsretterne og Højesteret?

Svar: Forslag til lov om opkrævning og inddrivelse af visse fordringer indebærer en forøgelse af Landsskatterettens sagsportefølje. Det vurderes, at der bliver tale om en forøgelse på mindre end 1.000 sager. Skønnet er forbundet med en vis usikkerhed.

For så vidt angår sagsantallet ved landsretterne og Højesteret, vil dette ikke nævneværdigt blive påvirket af, at den administrative klagebehandling på inddrivelsesområdet samles i Landsskatteretten. Afgørelser truffet af de hidtidige administrative klageinstanser har således som hovedregel kunnet påklages til landsretterne.

Spørgsmål 12: Hvor mange ekstra ressourcer forventer man at tilføre Landsskatteretten, landsretterne og Højesteret til behandling af klagesager?

Svar: Det er endnu ikke endeligt afklaret, hvor mange ressourcer der vil blive tilført Landsskatteretten i forbindelse med lovforslaget. Det forventes at blive afklaret i forbindelse med udarbejdelse af finanslovsforslaget for 2006.

For så vidt angår ressourcer til landsretterne og Højesteret henvises til svaret på spørgsmål 11.

Spørgsmål 13: Er det ministerens opfattelse at borgerne vil opleve lovforslagets centralisering af klageadgangen til Landsskatteretten som en serviceforbedring og en forbedring af deres retssikkerhed?

Svar: Ja, det er min klare overbevisning, at borgerne med lovforslagene vil opleve både serviceforbedringer og øget retssikkerhed på inddrivelsesområdet, herunder også som følge af den foreslåede klagestruktur.

Som jeg har redegjort for i besvarelsen af spørgsmål 9, lægges der med lovforslagene op til, at Landsskatteretten, som et naturligt led i samlingen af den offentlige restanceinddrivelse under Skatteministeriet, bliver den primære klageinstans i forhold til restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser.

Herved opnås et enkelt og overskueligt klagesystem, der samtidig sikrer mere ensartede afgørelser i forhold til den samlede restanceinddrivelse. Alle elementer, der vil være med til at sikre og styrke retssikkerheden på området.

Det skal samtidig påpeges, at klagesystemet vil blive opbygget således, at klagen skal indsendes til restanceinddrivelsesmyndigheden, der kan ændre afgørelsen, hvis klagen giver myndigheden grundlag herfor. Skyldneren kan altså rette henvendelse til restanceinddrivelsesmyndigheden vedrørende klagen i et af de 30 skattecentre. Alene i tilfælde, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden ikke finder grundlag for at ændre afgørelsen, oversendes sagen til Landsskatteretten.

Spørgsmål 14: Hvilke form- og indholds krav vil man fremover stille til klager vedrørende gældsforhold fra borgerne?

Svar: I forhold til klageren stilles det alene som en betingelse, at klage over restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelse skal indgives skriftligt til restanceinddrivelsesmyndigheden og skal være modtaget senest 3 måneder efter modtagelsen af den afgørelse, der klages over. Det følger af bærelovforslagets § 4, stk. 1.

Skriftlighedskravet, der i øvrigt allerede gælder i dag vedrørende klage til Landsskatteretten på skatteområdet, er begrundet i, at der herved sikres klarhed om klagens omfang og indhold. Der stilles herudover ikke egentlige formkrav til klagen.

For skyldnere, der som følge af sociale problemer, sprogvanskeligheder eller andet kan have vanskeligt ved at varetage deres interesser, indebærer myndighedernes almindelige vejledningspligt en særlig forpligtelse til at yde vejledning og bistand, herunder i relation til indgivelse af klage over myndighedernes afgørelser vedr. gælde til det offentlige.

Spørgsmål 15: Hvorledes kommer den konkrete overflytning af ressourcer fra ToldSkat til Landsskatteretten til at foregå?

Svar: I bærelovforslagets § 4 foreslås, at alle klager over restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser skal indbringes for Landsskatteretten, med mindre andet er bestemt i lovgivningen. Indsigelser mod udlæg foretaget af restanceinddrivelsesmyndighedens pantefogeder skal som hidtil behandles af fogedretten.

Da behandlingen af klager over restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelser er en ny opgave for Landsskatteretten, skal denne tilføres ressourcer svarende til opgavens omfang.

Det er endnu ikke besluttet, hvorledes den konkrete overflytning af ressourcer skal finde sted. Udgangspunktet er imidlertid, at medarbejdere, der helt eller overvejende er beskæftiget med opgaven, flytter med denne. I det omfang, der ikke herved er tilvejebragt tilstrækkeligt med ressourcer – for eksempel fordi opgaven er spredt på mange medarbejdere – arbejdes der med en model, hvorefter det vil være muligt for samtlige medarbejdere, der skal overgå til den fusionerede organisation, at byde ind på de stillinger i Landsskatteretten, der vil komme som følge af opgaveoverflytningen i forbindelse med bærelovforslaget.

Spørgsmål 16: Skal restanceinddrivelsesmyndigheden sikre sig, at det juridiske grundlag for fordringen er korrekt, før den skrider til inddrivelse, ligesom f.eks. fogedretterne skal sikre sig, at der er et juridisk gyldigt fundament i form af f.eks. et underskrevet gældsbrev, før de tager en sag? Hvis der f.eks. er tale om tilbagebetaling af kontanthjælp, skal der så være en underskrevet erklæring fra borgeren om, at man erkender, at pengene skal tilbagebetales?

Svar: Det er efter gældende lovgivning i tilbagebetalingssager – ligesom i andre sager på det sociale område – kommunalbestyrelsernes ansvar, at kommunerne udfører deres virksomhed, så lovgivningens regler er overholdt, herunder reglerne i retssikkerhedsloven, forvaltningslov, offentlighedslov m.v.

Det følger af retssikkerhedslovens § 4, at kommunen skal tilrettelægge sagsbehandlingen, så borgerne får mulighed for at medvirke ved sagsbehandlingen. Dette – sammenholdt med de almindelige forvaltningsretlige principper – indebærer, at kommunen i forbindelse med en afgørelse om tilbagebetaling, fastsættelse af en tilbagebetalingsordning samt en evt. senere inddrivelse skal sikre sig, at borgeren er bekendt med og har haft lejlighed til at udtale sig om de omstændigheder, der har ført til afgørelsen, de retsregler afgørelsen er truffet efter, klagemuligheder m.m.

Det er kommunen, der træffer afgørelse om, at f.eks. kontanthjælp udbetales med tilbagebetalingspligt, eller at udbetalt hjælp skal tilbagebetales på grund af f.eks. manglende opfyldelse af oplysningspligten. Kommunen kan endvidere ensidigt fastlægge en afdragsordning, hvis lovgivningens regler herom er overholdt, jf. f.eks. aktivlovens nuværende § 95, hvorefter kommunen skal fastlægge en betalingsordning under hensyn til, hvad den pågældende kan betale uden at komme til at mangle det nødvendige til sit eget eller familiens underhold. Der kan som almindelig hovedregel ikke stilles krav om, at der skal foreligge en erklæring fra skyldner om, at den pågældende er enig i tilbagebetalingskravet eller i en evt. fastsat tilbagebetalingsordning.

Det vil også i den foreslåede ordning være kommunernes ansvar at sikre, at grundlaget for et tilbagebetalingskrav og for fastsættelsen af en tilbagebetalingsordning er i overensstemmelse med gældende lovgivning, herunder at sagsbehandlingsregler og – praksis er overholdt, og inddrivelsesmyndigheden må, når kravet overdrages til inddrivelse kunne gå ud fra, at dette er tilfældet. Dette princip gælder selvsagt for alle fordringshavere og fordringer, som efter forslaget skal inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden.

Det bemærkes, at kommunen ifølge bærelovforslagets § 2, stk. 4, i forbindelse med oversendelsen af kravet til inddrivelse skriftligt skal orientere skyldneren om oversendelsen. Hvis skyldneren i den forbindelse bestrider kravets eksistens eller på anden måde gør indsigelser mod kravet eller grundlaget for en fastsat tilbagebetalingsordning, bør inddrivelsesmyndigheden selvfølgelig undersøge, om der er belæg for indsigelserne, herunder om sagen bør sendes tilbage til kommunen med henblik på behandling af indsigelser om fordringen, jf. bærelovforslagets § 2, stk. 2.

Spørgsmål 17: Hvad er baggrunden for, at man ikke skal kunne få omkostningsgodtgørelse ved klagesager om inddrivelse?

Svar: Klagesager på inddrivelsesområdet, der omfatter stillingtagen til rigtigheden i foretagne betalingsevnevurderinger, modregning, eftergivelse og henstand mv., har

ikke den komplicationsgrad, som gælder i de fleste sager efter skattelovgivningen, og der er derfor intet grundlag for at "professionalisere" disse sagstyper gennem inddragelse af sagkyndig bistand.

Spørgsmål 18: Vil ministeren afskaffe gældsføngsel, således at man ikke længere har mulighed for afsoning af børnebidragsrestancer?

Svar: Jeg har forelagt spørgsmålet for familie- og forbrugerministeren, hvorunder de pågældende regler sorterer. Familie- og forbrugerministeren er indstillet på som led i harmoniseringen af reglerne for inddrivelse af gæld til det offentlige at ophæve reglerne, hvilket jeg kan tilslutte mig. Forslag herom indgår derfor i forslag til lov om ændring af forskellige love (Forenkling, harmonisering og objektivering af reglerne for inddrivelse af gæld til det offentlige m.v. samt mulighed for anvendelse af digitale lønsedler) - lovforslag nr. L 149 fremsat den 6.april 2005.